

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. május 21.

BELÜGYI RENDÉSZETI ISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Általános tudnivalók

I. AZ EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK JAVÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE

Értékelési alapelv, hogy a javítókulcsban szereplő válaszelemeket kell jó válaszként elfogadni.

Pontozás

Jó válasz/válaszelem: minden válasz 1 pontot ér (a javítókulcsban feltüntetettek szerint).

Rossz válasz: 0 pont

Hiányzó válasz: 0 pont

A javítókulcsban megadott pontszám egy-egy eleme tovább már nem bontható. A nem zárt végű feladatoknál (az indoklásoknál, szövegértelmezéseknél stb.) minden olyan megoldás elfogadható – a megadott, esetenként „/” jellel elválasztott lehetőségeken kívül is –, amely tartalmilag megegyezik az útmutatóban szereplő válasszal.

Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani, az összes elem megjelölése esetén a válaszra 0 pontot kell adni. Ha egy feladat meghatározza a válaszelem(ek) számát és a vizsgázó ennél többet jelöl meg, akkor az elért pontszámot csökkenteni kell a többletválaszok számával. A feladatokra 0-nál kevesebb pont nem adható.

Azoknál a feladatoknál, amelyeknél meghatározott számú válaszelemet kell felsorolni, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a válaszokat a beírás sorrendjében kell értékelni. A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható. Hibás vagy hiányzó válaszelemek miatt pontot levonni nem szabad.

I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

1. Elérhető pontszám 4 pont
- a. határrendészet
 - b. közrend
 - c. rendészet
 - d. közbiztonság
2. Elérhető pontszám 10 pont
- 1. **tettesnek**
 - 2. **történeti**
 - 3. **ügyész**
 - 4. **önmagával**
 - 5. **hozzátartozója, önmagát**
 - 6. **szabálysértés**
 - 7. **bíróság**
 - 8. **1 nap, 60 nap**
3. Elérhető pontszám 6 pont
- A. kezek előre bilincselése
 - B. pórázon, szájkosár nélkül vezetve
 - C. szájkosárral, pórázon vagy anélkül
 - D. forgalomirányítás
 - E. közlekedésrendészeti intézkedés
 - F. járőrszolgálat
4. Elérhető pontszám 5 pont
- A. **b.** sokkos állapot
 - B. **a.** áramütés, villámcsapás
 - C. **c.** ájulás, eszméletvesztés
 - D. **c.** kivérzés
 - E. **a.** mérgezés
-

5. Elérhető pontszám

1 pont

c) Katasztrófavédelmi szervezet

6. Elérhető pontszám

6 pont

Technikai eszközök	Műszaki-technikai berendezések	Szolgálati állatok
emelőkosaras gépjármű saválló ruházat rendőrbot	beléptető rendszerek rögzített sorompó	szagazonosító szolgálati kutya

7. Elérhető pontszám

8 pont

Állítások	Igaz	Hamis
Az anyanyelv használata olyan állampolgári alapjog, mely a rendészeti szervek állományát a szolgálati érintkezés során is megilleti.		X
A rendészeti szervek hivatásos állományú tagjai a szolgálati jogviszonyuk megszűnését követő három éven belül nem vehetnek részt jelöltként népképviselői szerv (országgyűlési vagy önkormányzati választás során) tagjainak választásán.	X	
A rendészeti szervek hivatásos állományú tagjai által szolgálatteljesítés során megvalósított katonai vétségeket az állományilletékes parancsnok fegyelmi eljárás keretében bírálja el.		X
Szolgálati balesetnek minősül az is, ha a rendészeti szerv tagja a szolgálati helyre történő utazás során szenved balesetet.	X	
A rendészeti szervek hivatásos állományú tagja a kapott utasítást minden esetben köteles haladéktalanul, legjobb tudása szerint végrehajtani, indokolt esetben kérheti annak írásba foglalását.	X	
A rendészeti szervek hivatásos állományú tagjai alapilletményének része a rendfokozati illetmény.	X	
A rendészeti szervek egyenruhát viselő hivatásos állományú tagja az intézkedés megkezdésekor nem köteles nevét közölni, mivel az, az egyenruhán viselt névkitűzőn látható.		X
Nem létesíthető hivatásos szolgálati jogviszony azzal, aki a jelentkezéskor 35. életévét már betöltötte.		X

8. Elérhető pontszám

4 pont

- A. **d.** nukleáris baleset
 B. **a.** járványok
 C. **b.** ipari katasztrófa
 D. **c.** túlnépesedés

9. Elérhető pontszám

6 pont

A. – 5. ; **B. – 4.** ; C. – 6. ; D. – 1. ; E. – 7. ; F. – 2. ; G. – 3.

10. Elérhető pontszám	6 pont
-----------------------	--------

Bizonyítási eszköz: a.; d.; f.

Büntetőeljárási cselekmény: b.; c.; e.

11. Elérhető pontszám	4 pont
-----------------------	--------

A. **a.** felületi nyom

B. **b.** emberi testrészek nyomai

C. **d.** mechanikai

D. **a.** statikus nyomkeletkezés

II. A SZÖVEGES, KIFEJTŐ FELADATOK JAVÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE

A szöveges feladatok értékelése

A feladatok értékelése a következő szempontok alapján történik:

- feladatmegértés, helyes feladatmegoldás,
- szaknyelv alkalmazása,
- logikus felépítés,
- megszerkesztettség, nyelvhelyesség.

A szöveges feladatok értékelése a javítókulcs alapján történik, mely minden feladat esetében azonos pontértékkel tartalmazza a fenti értékelési szempontokat, valamint a hozzájuk rendelhető tartalmakat.

1. A feladatmegértés, helyes feladatmegoldás értékelése

A feladatmegértés során a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- A feladat azonosítása: A vizsgázó a megadott témáról, problémáról ír-e?
- A témátartás, a lényeg kiemelése: Lényegre törően, a feladatban felvetett problémára koncentrálnak-e?
- Tartalmi mélység, kifejtettség: Megállapításai, következtetései mennyire összetettek, illetve relevánsak a problémára nézve?
- A műveleti sokszínűség, eredményesség: A megadott forrásokat használja-e, és azokra utaló lényeges megállapításokat tud-e tenni?
- Részkérdések kifejtése: A szükséges szakkifejezésekkel a válasz valamennyi lényeges elemet tartalmazza-e?
- Az egyes részkérdések közötti kapcsolat megteremtése: A problémamegoldás során felismeri és megfogalmazza-e a fontos összefüggéseket?
- A tartalmi kifejtettség szükséges mértéke: Képes-e arra, hogy az egyes részkérdéseket csak a szükséges mélységben fejtse ki?

A feladatok konkrét értékelése során az értékelés első lépése annak eldöntése, hogy a feladatmegértésre adható 10 pontból a vizsgázó legalább 1 pontot elért-e. Ha nem, akkor a feladat összpontszáma csak 0 lehet.

8-10 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, az általa leírt megoldás a javítási útmutatóban kiemelt válaszlelemeket tartalmazza. A kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. Ahol ez szükséges, a források felhasználásával lényeges következtetéseket fogalmaz meg, és utal is magára a forrásra. A konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyenlített. A válaszban minden lényeges tanult szakkifejezés helyesen kerül alkalmazásra.

5-7 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő. A forrásokat ugyan használja, de nem tesz lényegi megállapításokat. A javítási útmutatóban kiemelt válaszlelemeket nagyobb részt tartalmazza. A szakkifejezéseket csak részben alkalmazza, esetleg körülírja.

3-4 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozza ki, és a megadott forrásokat egyáltalán nem használja, de legalább egy részkérdést teljes egészében kidolgozott, a többi kidolgozását megkezdte, és a válaszban vannak a fentieknek megfelelő értékelhető elemek.

1-2 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, mely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, és minimum egy olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasza, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges, de a kifejtés túlnyomórészt nem azzal kapcsolatos, vagy nem a megoldásra irányul.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használja a forrásokat, megoldásai nem a feladatban meghatározott problémára irányulnak, vagy egyáltalán nem válaszol a kérdésekre, illetve a válaszban nincsen értékelhető elem.

2. A szaknyelv alkalmazásának értékelése

A szaknyelv alkalmazása során figyelni kell arra, hogy a vizsgázó a feladatok mindegyikében a már tanult jogi ismereteiről ad számot, mely elképzelhetetlen a szakkifejezések pontos, és odaillő használata nélkül. Elfogadható az is, ha a pontos szakkifejezést nem ismeri, de azt körülírja, így a válaszából kiderül, hogy tisztában van a helyes megoldással. Ha a vizsgázó rossz szakkifejezéseket használ, pontatlanul fogalmazza meg, vagy egyáltalán nem használja azokat, akkor pont nem adható. Ugyanakkor az összesítés szempontjából az erre az értékelési szempontra adott 0 pont nem jelent összesített 0 pontot is egyben.

3-4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma megoldása során valamennyi lényeges szakkifejezést pontosan írja le, és helyesen alkalmazza. Következtetéseiben a hosszas kifejtést a helyesen alkalmazott szakkifejezésekkel pótolja.
2 pont akkor adható, ha a probléma megoldása során a szakkifejezéseket csak kisebb mértékben alkalmazza, esetleg nem a pontos megnevezést használja, de az általa használt megnevezés utal a helyes kifejezésre.
1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasza, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket, még körülírás szintjén sem.

3. A logikus felépítés értékelése

3-4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma kifejtése során az egyes részkérdések közötti logikai kapcsolatot felismeri, és válaszában szükséges mértékben levezeti. Emellett a megoldás során témátartó, a forrásokat logikus rendszerben alkalmazza.
2 pont akkor adható, ha a részkérdések kifejtése során válaszában eltér a megadott kérdések logikai sorrendjétől, de az egyes részkérdések között más logikai kapcsolatot teremt.
1 pont akkor adható, ha az egyes részkérdések között nem teremt logikai kapcsolatot, de az egyes válaszelemek között van felfedezhető logikai összefüggés.
0 pont akkor adható, ha a válasz csupán szavakból álló vázlat, így logikai összefüggésekre egyáltalán nem lehet következtetni.

4. A megszerkesztettség, nyelvhelyesség értékelése

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló szerkesztett szöveg.
1 pont akkor adható, ha több nyelvhelyességi, szerkesztési hiba van a szövegben.
0 pont akkor adható, ha a megoldás csupán szavakból álló vázlat, nincsenek benne összefüggő mondatok.

Az általunk javasolt megoldásokban:

- vastagon szedett betűvel jelöltük a kötelező tartalmi elemeket,
- aláhúzással jelöltük azokat a szakkifejezéseket, melyeknek meg kell jelenniük a vizsgázó válaszában.

12. Elérhető pontszám

20 pont

A sajtóhír egy közlekedési balesetről szól, melyben három személygépkocsi ütközött össze. Mivel az egyik gépkocsi vezetője a járművébe beszorult, és – a saját valamint a gépkocsi sérülései miatt – nem lehetett kiszabadítani, ezért a Tűzoltóság segítségét kellett kérni. **A katasztrófavédelem szervezetén belül a Tűzoltóság feladatkörébe tartoznak a műszaki mentési feladatok is.**

Ilyen esetekben **a Tűzoltóság eszközei közül a műszaki technikai berendezések közé tartozó különféle fészítő, vágó eszközök kerülnek alkalmazásra**, melyhez a személyi állomány megfelelő képzettséggel rendelkezik. Emellett a közlekedési balesetek helyszínén **szükség lehet különféle speciális járművek alkalmazására is**, melyek a tűzoltási feladatok mellett a közlekedési útvonalak megtisztításában is, az összeroncsolódott járművek mozgásában is felhasználhatóak. Ilyenek **a különböző teherbírású daruk, melyek a technikai eszközök csoportján belül a közlekedési eszközök közé tartoznak.**

A közlekedési balesetek helyszínén a Tűzoltóság mellett **a Rendőrségnek is számos feladata van.** Ezek között ki kell emelni a közlekedésrendészeti intézkedés keretében a forgalom irányítását, szükség esetén – megfelelő terelő útvonal ismeretében – a forgalom elterelését, a balesettel érintett útvonalszakasz lezárását. Emellett a közlekedési baleset bekövetkezésének okait is a rendőri szervek vizsgálják. A balesetben megsérült személyek ellátását és egészségügyi intézménybe történő elszállítását az Országos Mentőszolgálat végzi. Serepet kaphat a feladatok ellátásában – főként a forgalom irányításában – a Polgárőrség is, amely a rendészeti szervek egyik legfontosabb társadalmi együttműködő partnere.

A felelősség megállapítása a következmények súlyosságára tekintettel **szabálysértési vagy büntetőeljárás keretében történik**, melynek lefolytatása a Rendőrség hatáskörébe tartozik. Jelen esetben – tekintettel a bekövetkezett sérülés fokára – büntetőeljárást kell indítani. Ennek során **a baleset helyszínén – a helyszín biztosítása mellett – szemlét kell tartani**, ennek keretében **rögzíteni kell a baleset során keletkezett nyomokat, elváltozásokat.** Szükség esetén – amennyiben felmerül a műszaki hiba lehetősége – **le kell foglalni a balesetben résztvevő járműveket.** Fel kell kutatni azokat a személyeket, **akik az események tanúi voltak, őket ki kell hallgatni.** A tanúk vallomásai, és a helyszíni szemle adatai alapján azt a személyt, akit bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja terhel az eljárásban gyanúsítottként kell kihallgatni a későbbiekben.

Számos baleset a járművezetők ittassága miatt vagy azért következik be, mert a közlekedésben vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vesznek részt. Emiatt **a vizsgálatban résztvevő rendőröknek intézkedni kell a balesetben résztvevő járművezetők esetében a megfelelő mintavétel (légalkohol és/vagy vér-, illetve vizeletvétel) elvégzésére.** Amennyiben a járművezetővel szemben felmerül az alkohol vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer fogyasztásának gyanúja, a mintavétel érdekében előállítást kell alkalmazni. A mintavételt annál is el kell végezni, aki kórházi ellátásra szorul.

A baleset **főútvonalon következett be**, mely a számozásból egyértelműen kiderül, hiszen a magyarországi közúthálózat esetében a főútvonalakat két, illetve három számmal jelöljük. Ilyen utak kötik össze a nagyobb településeket, és ezért ezek általában forgalmasak is. A forgalom legtöbb esetben irányonként egy sávon haladhat, viszonylag kevés olyan szakasza van a főútvonalaknak, mely ennél szélesebb. Az utóbbi években elvégzett fejlesztéseknek köszönhetően egyre több helyen létesültek a településeket elkerülő útvonalak, ezzel is csökkentve a balesetveszélyt. A forgalom nagysága miatt a baleset esetében rövid idő alatt alakulhat ki olyan torlódás, mely a mentésben résztvevő járművek helyszínre jutását megnehezíti és lelassítja, esetenként előfordulhat, hogy az ilyen útvonalszakaszok kerülő útvonalon sem közelíthetők meg.

13. Elérhető pontszám

20 pont

Ez az esemény a **katasztrófavédelem**, és ezen belül is a **tűzvédelem megelőzési és felkészülési tevékenységéhez tartozik**.

A forrásban leírt navigációs és térképismereti gyakorlat során lehetőség nyílik mindazon feladatok készség szintű elsajátítására, mely ahhoz szükséges, hogy a tűzoltásban résztvevő **erők és eszközök** a lehető legrövidebb időn belül a helyszínre érhessenek, és megkezdhesék az oltást.

A feladat végrehajtásában részt vett a Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság és a Kecskeméti Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság **szervezetszerű személyi állománya**, illetve 11 további hivatásos és önkéntes tűzoltóság képviselője.

A gyakorlat során felhasznált eszközök között alkalmazásra került **gépjármű fecskendő**, illetve egyéb **terepjáró tűzoltó jármű**, mely a **műszaki-technikai eszközök** csoportjába, ezen belül is a **közlekedési eszközök** közé tartozik. Ugyancsak a műszaki technikai eszközök közé tartoznak azok a tájékozódást segítő és híradó eszközök, melyek felhasználásra kerültek, úgymint az OKF és a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság által csapatpróbára bocsátott **térképek és az EDR rádiók a beépített GPS-szel**. Mindezek a **vezetési és informatikai eszközök** csoportjába tartoznak.

E felkészülési tevékenységgel azoknak a navigációs és tájékozódási feladatoknak a begyakorlását végzik, melyek révén a lakott területektől távol eső tüzesetek helyszínei a leggyorsabban megközelíthetők. Cél, hogy a reaklási idő lerövidítésével a bekövetkezett káresemények minél rövidebb idő alatt felszámolhatók legyenek. Mindez a mezőgazdasági területek, valamint a különböző természeti értékek megóvása miatt bír kiemelt fontossággal.

A gyakorlat – és a valós káresemények felszámolása – során is elengedhetetlenül szükséges azoknak a tájékozódási ismereteknek a készségszintű elsajátítása, melyek révén a térképek alapján eligazodnak a terepen, melyet a modern navigációs eszközök használata is megkönnyíthet. A terepen való eligazodás, a térképen jelölt tereptárgyak azonosítása a térképi jelek és jelzések ismeretén alapul, mely szükséges az ismeretlen terepen egy adott hely megközelítése szempontjából.

Az egységes térképi jelzések és jelek, valamint a **terepviszonyok**, ezen belül a domborzat (hegyek, dombok, horhosok, szakadékok stb.) a terepet fedő **természetes és mesterséges tereptárgyak** (vízfolyások, utak, a növényzet stb.) ismeretében lehet az ismeretlen terepen megadott hely megközelítésének útvonalát meghatározni. A térképen elvégzett mérésekkel megbecsülhető a cél megközelítéséhez szükséges idő, illetve egyéb információk ismeretében a példánál maradva a tűz terjedési iránya, sebessége, az ezáltal veszélyeztetett területek kiterjedése, melyek a további feladatok meghatározása szempontjából fontosak (pl. lakosság kitelepítése).

A tájékozódást segítő eszközök között meg kell említeni különféle térképeket a terepet kellő részletességgel kell, hogy ábrázolják. A modern navigációs eszközök közé tartozik az **EDR rádióba épített GPS**, mely jelen esetben a helymeghatározást segíti.